

UN PROJECTE EN EXPANSIÓ

Grupo CATALANA OCCIDENTE

Una atenció familiar que vetlla pels nens

Càritas, amb la implicació d'altres entitats, va posar en marxa fa un any el projecte Paidos per prevenir la pobresa infantil, un programa que es bolca a ajudar de manera integral la família per evitar que els menors acabin separats dels seus pares

BENEFICIARIS DEL SERVEI

JOAN PUIG

EVA GARCÍA ▶ UN FILL DE 6 ANYS

«Em poden prendre la tutela»

El principal objectiu de l'Eva García és que no es repeteixi amb el seu fill la infància que ella porta a sobre. O sigui, que demani alguna cosa a casa i mai hi hagi res de res, que no sàpiga què és prendre's un suc, que no l'inxampin amb 4 anys robant roba a El Corte Inglés, que acabi, en definitiva, separada dels seus pares i sota la tutela de la Generalitat en un centre, com li va passar a ella amb 6 anys, els que ara té el seu fill. «Provinc d'una família desestructurada. Dir que de classe baixa és quedar-se curt. Des que vaig tenir el nen m'han estat seguint els serveis socials pels meus antecedents. Me'n poden prendre la tutela, ja m'han avisat alguna vegada», explica

Aquesta jove mare lluita perquè el seu fill no epeteixi la infància que ella va passar, separada dels pares

L'Eva, que tira endavant sola el nen des que té 5 mesos, quan el pare va anar desentenant-se d'ell i de les seves obligacions. Va arribar a Paidos de l'Hospitalet després de demanar suport psicològic per al xaval, que és hiperactiu, i va comprovar que ella també tenia feina per fer. «Hi sóc des del març i m'he beneficiat de més coses que en cinc anys en els serveis socials. Les meves carències no són només econòmiques. Aquí sobretot em recolzen animicament. No et donen cap cosa mastegada, però t'encaminen», segueix aquesta jove, que passa el mes amb uns 500 euros, dels quals 200 se'n van en l'habitació de lloguer. «Quan vaig venir, la meva mentalitat només era

que el nen fes teràpia, encara que després em van explicar que no era així, que jo també havia d'assumir compromisos. M'han demanat que vagi a un psiquiatre. Si això el beneficia, hi aniré. M'han obert els ulls. He entès que si jo noestic bé ell no ho estarà», relata. Mostra optimisme. I no només perquè li ha sortit una feineta ajudant una vegada a la setmana un senyor gran, o perquè tingui una parella que s'està implicant amb el seu fill i que va a Paidos amb ella. Sobretot, diu, perquè veu el nen més tranquil. «Al meu fill li anirà millor que a mi. És segur. Igual no se'n va de vacances com els seus amics, o no tindrà una play. Són coses secundàries. Un plat de menjar, un llit, un sostre..., això no li faltarà mai». Ella no sempre ho va tenir. Ni l'amor que li professa. ≡

MARIÁNGELES GIMÉNEZ ▶ UN FILL DE 7 ANYS

«Té ràbia des que va morir el seu pare»

El cas de Mariángeles Giménez i el seu fill Jordi, de 7 anys, té un ritme d'evolució lent. No podria ser d'una altra manera. «La meva parella va morir al març. El nen hi té molta ràbia. Des d'aleshores es comporta d'una altra manera, s'enfada molt», relata ella. Aquest va ser el detonant que els va portar al programa de Càritas. Ella va cada dia al servei de la Barceloneta. El seu fill, un parell de vegades a la setmana, quan no té casal. «La primera vegada que vaig venir estava fatal, amb medicació, molt nerviosa. Em va bé perquè em

distrec i em relaciono amb altres persones. I el Jordi juga, no és el mateix que estant tancat en una habitació», explica. Perquè casa seva és això. El xaval no n'ha conegut cap més. Des que el Jordi tenia set mesos viuen en una habitació, on van arribar quan els van fer fora d'una pensió. La Mariángeles ha demanat ajuda als serveis socials per trobar un pis, perquè a més en aquesta habitació és on va morir el seu marit i se'ls fa insuportable. «Cada nit el meu nen em parla del seu pare», confessa amb dolor. Diu que si no fos perquè té el compromís d'anar al centre es passaria les ho-

Rosa Mari
SANZ

Per ajudar els nens s'ha d'ajudar la família sencera. No es poden aïllar els menors amb el pretext de la seva protecció, ja que si s'allunyen dels seus pares la situació en la majoria de les ocasions és tan negativa que augmenten els problemes. Així opinen professionals que treballen amb la infància que, farts que massa solucions prioritessin separar els nens dels seus i ingressar-los en un centre residencial, van decidir canviar el mètode i atendre col·lectivament tota famí-

lia abans no fos massa tard. I això és el que fan des del projecte denominat Paidos, un programa liderat per Càritas amb la implicació de diferents entitats de l'àmbit públic i privat, que en el primer any de posada en marxa està donant bons resultats, segons valoren els seus responsables, cosa que es tradueix que continuarà la seva implantació en més territoris. De moment es treballa amb més de 50 famílies amb nens de 0 a 6 anys en equipaments de la Barceloneta (Ciutat Vella), del barri de Roquetes (Nou Barris), de Sant Adrià i de l'Hospitalet. El 2014 la previsió és obrir quatre centres més. «La pobresa infantil s'ha de solu-

cionar des de la bossa. El que nosaltres podem fer és ajudar la família en el camí a la seva autonomia, donar-los eines i promoure, sobretot, l'apoderament dels pares i dels seus fills, sempre lluny del paternalisme», explica Marta Caramés, la responsable del programa.

COMPROMÍS // ¿I com funciona? Les famílies arriben derivades pels serveis socials o són persones que ja estan vinculades a Càritas. És important que la seva exclusió no sigui severa i, de manera molt especial, que estiguin predisposades a millorar. En cas contrari, no es continua. Una vegada són acceptades se'ls acompanya en un procés que dura un mà-

xim de dos anys, un temps que no és aconsellable superar, encara que no és hermètic, explica Maru González, la directora del centre de la Barceloneta on va néixer el projecte. L'ajuda que se'ls brinda és a la carta, ja que cada família té les seves necessitats i casuístiques, encara que el denominador comú és la falta de feina i vivenda. Se'ls acompanya en el dia a dia, amb visites al domicili (habitualment se sol limitar a una habitació de lloguer per a tota una família), realitzant tallers sobre hàbits alimentaris o d'higiene, brindant-los suport psicològic, classes d'alfabetització, creant espais comuns perquè els pares juguin amb els seus fills, facilitant-los

ajuda per buscar una feina o trobar una vivenda... «Som acompanyants de famílies. No pas transformadors. Nosaltres els oferim eines que els puguin ser útils per sempre. Saben que han d'aprofitar el moment en què vénen aquí i que s'han de buscar la vida per ells mateixos», explica Juana Valera, treballadora familiar del programa. Els canvis que han vist els professionals en les famílies que fa més temps que en són receptores són notables. Una cosa en què també té molt a veure l'entrega i la predisposició d'aquests treballadors, que estan a expenses de les necessitats i horaris de les persones a les quals acompanyen. ≡

ELISENDA PONS

JULIO CARBÓ

«El primer cop que vaig venir estava fatal, amb medicació, molt nerviosa. Em va bé perquè em distrec i em relaciono»

res tancada allà, «pensant i fumant, pensant i fumant». Però des que rep suport, aquesta dona, amb un difícil passat marcat per problemes amb drogues que li han impedit vincular-se al món laboral, explica que té ganes de fer coses. Ganes de tenir per primera vegada un lloc de treball que els permeti viure amb dignitat, possibilitat que no li brinda una miserable paga per orfanat i una renda mínima que sumen uns 500 euros. Però tot al seu temps. De moment, el suport que rep és bàsicament psicològic, sobretot perquè s'alimenti bé, perquè surti al carrer... Més endavant ja arribarà la formació. En el cas del Jordi, l'ajuden a aprendre a viure amb aquesta nova situació. I a treure a fora la seva ràbia. Té tot el dret a estar enfadat. ≡

RUTH FERNÁNDEZ > UNA FILLA DE 3 ANYS

«Parlo sense cridar i m'escolta»

A aquesta jove boliviana se li feia un món criar sola la seva filla. Evitava fins i tot sortir a passejar amb ella perquè no suportava les enrabiades que habitualment agafava i els números que li organitzava en qual-sevol lloc. La situació entre les dues, diu, no va millorar quan van deixar la casa d'acollida per a mares solteres de Càritas en què vivien i se'n van anar soles a un pis que li subvenciona l'oenagè a través de la Fundació Foment de l'Habitatge Social. D'allà sortien el mínim. Li van parlar del programa i no ho va dubtar. Reconeix, entre llàgrimes, que fins fa poc més d'un any no suportava la seva filla, i es creia

Reconeix, entre llàgrimes, que fins fa poc més d'un any no suportava la seva filla, i es creia mala mare

mala mare. Fa un any que rep suport emocional i pautes de conducta en un centre en què, diu, ha après que la seva nena és això, una nena, i que com a tal no sempre té la capacitat de reflexió que abans esperava d'ella. «Hi influeix tot. Si veus que no t'arriben els diners, que no saps com pagar un rebut, que no li pots comprar res... Abans estava sempre molt nerviosa, pensant a com tirar endavant, en què faria l'endemà. I la mirava i només desitjava que creixés d'una vegada...», explica la Ruth, que treballa mitja jornada i pot estar a la tardes amb la seva nena. Una filla que ara disfruta. «Abans treballava tot el dia i la deixava amb qui podia. Ara no ho fa-

ria, em faria por pensar que no estigués ben atesa. Si torno a treballar més hores buscaré un casal, com ja vaig fer a l'estiu, perquè sé que hi està segura i amb més nens». Ha estat un canvi molt gran en la seva vida i en la de la seva filla, explica. «Ja no em fa por estar amb ella sola o sortir. Parlo sense cridar-li i m'escolta. És molt llesta i molt desperta», diu esbossant un somriure orgullós. La directora del centre de la Barceloneta al qual va, Maru González, l'escolta i assenteix: «Al principi la nena organitzava uns xivarris espectaculars per no-res... Tot d'una, un dia va començar a fer cas amb normalitat». Els professionals que la tracten valoren, a més a més del canvi, que aquesta mare va arribar al programa amb les idees clares de què volia canviar. I que ho volia fer, abans de res, per la seva filla. ≡

UN PROJECTE EN EXPANSIÓ

Grupo CATALANA OCCIDENTE

BENEFICIARIS DEL SERVEI

YENNY CONDE > UN FILL DE 4 ANYS

«Creia que els pares només donem ordres. Jo vaig créixer així»

Yenny Conde i Ángel Reyes són una parella que va venir de Bolívia fa uns anys portant sobre les seves espatlles un passat que els ha marcat i que han projectat. Resulta difícil sentir la seva història, però encoratjador veure el canvi que sembla que han fet les seves vides. A Paidos treballen les seves emocions, però sobretot els han fet veure a qui no veien: el seu fill de 4 anys. «Jo em desesperava, només pensava en la meva filla, a qui vaig deixar amb el seu avi quan tenia 6 anys. La meva parella estava obsessionada a trobar una feina. Vivía enfonsat, amargat.... Teniem el nen al costat i no li fèiem ni cas», reconeix Yenny.

Ella explica que estaven a punt de deixar la relació quan l'assistenta social els va proposar que anessin a Paidos. «Aquí m'han ensenyat a saber trepitjar la terra i a no vo-

lar. Jo em creia una adolescent. M'han mostrat les responsabilitats que tinc, com educar un nen, com comunicar-me amb el meu propi fill. Pensava que ho havia de fer a crits. M'han explicat que hi ha paraules que no els pots dir, que s'ho fiquen tot al cap. Matar, assassinar... són paraules molt fortes que no els podem dir als nens», relata. Confessa que ara cada vegada troba més a faltar la seva filla, amb qui mai ha jugat, amb qui ha tractat poc. Perquè no sabia ser mare: «Creia que els pares només donem ordres. Jo vaig créixer amb ordres».

Yenny explica relaxada la millora que ha trobat des que fa un any assisteixen al centre de Paidos a la Barceloneta, on comparteix, a més de sessions amb una psicòloga, tant ella sola com amb la seva parella, jocs amb el seu fill. «Al principi em feia cosa jugar amb ell aquí, em semblava es-

JULIO CARBÓ

La parella vivia obsessionada amb els seus problemes sense prestar atenció al seu fill petit

trany, a casa no tant, però no prestava gaire atenció al que fèiem. El seu pare té molta més vergonya, li fa pessigolles alguna vegada però amb joguines no hi juga mai. Els seus pares van ser molt més durs que els meus, per això jo sempre l'animo que es diverteixi amb el seu fill, però em diu: 'No he jugat mai, ¿com es juga?', i se

sent estrany. Pensa que me'n riuré», afegeix. I prossegueix sense amagar certa tristesa: «A la meva filla no l'he vist jugar mai. No vaig aprofitar el temps que vaig estar amb ella. Jo treballava de dilluns a dilluns, des del matí fins a la nit, arribava a casa i no tenia ni comunicació amb la nena». Ara, diu, està contenta. Tots dos

treballen, el seu fill és més feliç i la parella es comunica, cosa que abans no feien. Tan sols li falta una cosa: «No vull perdre la poca infantesa que li queda a la meva filla. Ja té 11 anys. Necessito una feina estable durant un any per poder fer la reagrupació. És l'única cosa que encara em continua desesperant». ≡

HAMZA OUBOUKIR I LATIFA OIHABI > QUATRE FILLS

«La nostra vida ara ja no és un quadro trist, agafa color»

Expliquen els professionals de l'equipament de la Barceloneta on assisteixen des que va obrir, fa un any (inaugurant el projecte), que aquest matrimoni és el clar exemple de superació i de lluita diària, i que la majoria de persones, per moltíssims menys, estarien completament enfonsades. Ells no. Viuen una situació molt difícil, amb quatre fills (de 17, 14, 11 i un any) i cap dels dos té feina, però demostren una energia admirable.

De moment, els pròxims mesos se'ls presenten una mica tranquils perquè ella ha començat a cobrar l'atur, ja que a partir del moment en què va donar a llum el seu últim fill va trobar una feina i no es va poder permetre renunciar-hi per cuidar la criatura, però no amaguen la seva lògica preocupació. Tampoc el canvi positiu que

diuen haver viscut des que estan acompanyats. «Abans la nostra vida era com un quadro trist, ara va agafant colors i formes...», compara el pare, que va estudiar Filologia anglesa i es va formar com a electricista i lampista per ampliar unes possibilitats que se li resisteixen.

Entre les millores enumeren, abans que res, el benestar que veuen en els seus fills, situació que en la més gran, la de 17 anys, es reflecteix principalment en el fet que treu més bones notes i té moltes ganes d'estudiar. «Sentim un benefici social, psíquic i fins i tot físic. Quan venim aquí ens trobem molt bé. Hi ha llum, espais oberts, és com si respiréssim i ens omplíssim d'aire fresc», prossegueix ell. No és un dir. Viuen de lloguer en un pis al barri Gòtic de poc més de 30 metres en els quals fins fa molt

JULIO CARBÓ

Aquest matrimoni diu sentir un benefici físic i psicològic des que va al programa

poc, quan van haver d'intervenir professionals de Càritas per resoldre la situació, no tenien dret al lavabo més enllà de les sis de la tarda. Així mateix. Per no parlar del fet que el lavabo està situat fora de la casa, ja que viuen en un quart de pis i és compartit per tres famílies més.

En l'equipament de la

Barceloneta, on la família aprofita per dutxar-se en condicions, ella també està fent un curs d'alfabetització. L'entitat també els ajuda en un canvi de vivenda, els ofereix la cuina del local perquè puguin preparar el dinar de la seva filla gran i aquesta hi pugui anar cada migdia a dinar, ja que no té

temps d'anar a casa al sortir de l'escola, i ara es bolcaran a acompanyar-los a buscar una feina. «Tenim un suport important i sabem que no estem sols», sentència ell, que també valora el fet d'haver trobat «una gran família», tant per l'equip que treballa amb ells com pels altres usuaris de Paidos. ≡